

Nr 36.

Av herr **Tamm**, *angående utredning av frågan om sammanslagning av moderskapspenning och mödrahjälp.*

Bestämmelser rörande moderskapspenning äro meddelade i förordningen den 11 juni 1937 (nr 338). Enligt denna förordning skall av statsmedel utgå moderskapspenning med ett belopp av sjuttiofem kronor till kvinna, som till lindrande av de med barnsbörd förenade kostnader är i behov därav. Behov av moderskapspenning skall, där ej särskilda omständigheter till annat föranleda, anses föreligga, om för kvinnan eller, där hon är gift och sammanlever med sin man, för makarna tillsammans vid senaste taxering till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt icke upptagits beskattningsbart belopp, uppgående till minst 3 000 kronor. Rätten till moderskapspenning prövas och moderskapspenning utbetalas av centralsjukkassan för den ort, där kvinnan är bosatt, eller efter överenskommelse med centralsjukkassan av vederbörande lokalsjukkassa.

Enligt förordningen den 11 juni 1937 (nr 339) om mödrahjälp kan kvinna, som i anledning av havandeskap eller barnsbörd är i uppenbart behov av understöd, tillerkännas mödrahjälp av statsmedel. Hjälpen lämnas i den form, som för varje särskilt fall finnes lämpligast, i en eller flera poster, dock högst till ett sammanlagt värde av trehundra kronor. För behandling av frågor rörande mödrahjälp skall i varje landstingsområde och i varje stad, som icke deltagar i landsting, finnas en mödrahjälpnämnd, som har att meddela beslut i anledning av gjorda ansökningar om dylik hjälp. Mödrahjälp utbetalas i sista hand av vederbörande barnavårdsnämnd.

Kungl. Maj:t har den 10 november 1939 uppdragit åt socialstyrelsen att verkställa en statistisk utredning angående tillämpningen av mödrahjälpförordningen.

Riksdagens revisorer hava i sin år 1939 avgivna berättelse lämnat en redogörelse för vissa iakttagelser rörande mödrahjälp. Revisorerna hava bland annat uttalat, att iakttagelserna berättigade till antagandet att moderskapspenningen ofta icke användes för ändamål, vartill den vore avsedd, samt ifrågasatt om icke moderskapspenningen borde inarbetas i mödrahjälp. Revisorerna yttra i detta sammanhang följande: »För att vinna kontroll över moderskapspenningens användning och därjämte uppnå att densamma närmare anpassas efter behovsprincipen, synes det revisorerna som om man borde inarbeta denna hjälpform i mödrahjälp.»

Det vill synas, som om sistnämnda uppslag vore särskilt beaktansvärt. En sammanslagning av ifrågavarande båda hjälpformer, vilka, ehuru de utgå oberoende av varandra, likväl syfta till samma mål, skulle till en bör-

jan, såsom revisorerna framhållit, möjliggöra en nu obefintlig kontroll å att moderskapspenningen komme modern och barnet till direkt och verklig nytta. Genom att moderskapspenningen alltid komme till avsedd användning, torde även kunna vinnas att kostnaderna för mödrahjälpen i många fall kunde begränsas utan att den effektiva hjälpen därigenom minskades. Ytterligare synes moderskapspenningen, vilken enligt vad som anförts för närvarande kan utgå i alla fall, där kvinnans eller makarnas beskattningsbara inkomst — alltså efter tillåtna avdrag — ej överstigit 3 000 kronor, vid en sammanslagning med mödrahjälpen kunna komma att läggas under säkerligen önskvärd prövning av behovet i det enskilda fallet. Slutligen torde genom en sammanslagning av de båda hjälpformerna, vilka såsom nämnts för närvarande handhas av olika organ, en väsentlig nedskärning av kostnaderna för deras administration kunna vinnas.

Med stöd av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen ville i samband med behandlingen av anslagen till ifrågavarande ändamål eller i annat lämpligt sammanhang uttala sig för att den pågående utredningen angående tillämpningen av mödrahjälpsförordningen måtte utvidgas till att omfatta jämväl frågan om sammanslagning av moderskapspenning med mödrahjälp.

Stockholm den 22 januari 1940.

Gustaf Tamm.